

**Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan investointien vakautusjärjestelyn perustamisesta”**

(COM(2018) 387 final – 2018/0212 (COD))

(2019/C 62/21)

Esittelijä: **Philip VON BROCKDORFF**Toinen esittelijä: **Michael SMYTH**

|                                         |                                                                                    |
|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| Lausuntopyyntö                          | Euroopan parlamentti, 11.6.2018<br>neuvosto, 25.6.2018                             |
| Oikeusperusta                           | Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 175 artiklan 3 kohta ja 304 artikla |
| Vastaava erityisjaosto                  | ”talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteyskuuluvuus”              |
| Hyväksyminen erityisjaostossa           | 3.10.2018                                                                          |
| Hyväksyminen täysistunnossa             | 17.10.2018                                                                         |
| Täysistunnon nro                        | 538                                                                                |
| Äänestystulos                           | 196/2/4                                                                            |
| (puolesta / vastaan / pidättyi äänestä) |                                                                                    |

**1. Päätelmät ja suositukset**

1.1 ETSK pitää suurta euroalueen yhteistä budjettia epärealistisenä poliittisen ja yhteiskunnallisen yhdentymisen nykytasolla. Ehdotetulla Euroopan investointien vakautusjärjestelyllä pyritään silti kehittämään kansallisen finanssipolitiikan kykyä vakauttaa taloutta, kun siihen kohdistuu epäsymmetrisiä häiriöitä. ETSK katsoo, että tämä on askel kohti euroalueen syvempää yhdentymistä ja että sen on kenties tarkoitus myös rohkaista rahaliittoon kuulumattomia jäsenvaltioita liittymään euroalueeseen.

1.2 ETSK ymmärtää, että Euroopan investointien vakautusjärjestely eroaa Euroopan vakausmekanismista (EVM), joka kehitettiin suojarahastoksi talouskriisin aikana. On kuitenkin tärkeää selkeyttää näiden kahden rahaston välistä eroa. Euroopan investointien vakautusjärjestelyn soveltamisala on selkeästi rajoitetumpi, ja ETSK on huolissaan rahaston riittävyydestä tilanteissa, joissa useampaan kuin yhteen jäsenvaltioon kohdistuu epäsymmetrisiä häiriöitä.

1.3 Euroopan investointien vakautusjärjestelystä tarjottavat lainat piristäisivät jossain määrin julkisia investointeja epäsymmetristen häiriöiden aikana. ETSK huomauttaa kuitenkin, että lainojen vaikutukset eivät todennäköisesti ole välittömiä. Talouden elpyminen vie aikaa, ja mahdolliset myönteiset vaikutukset tulevat todennäköisesti ilmi keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

1.4 ETSK huomauttaa, että työttömyyden kasvun pitäminen ainoana perusteena tuen aktivoinnille voi aiheuttaa sen, että vakautusjärjestelyä ei aina aktivoida ajoissa. Siksi ETSK ehdottaa muita täydentäviä indikaattoreita, jotka yleensä edeltävät työttömyyden kasvua, ennustettaessa tulevaa laajempaa talouden häiriötä, jolloin ensimmäisiin tukitoimiin voidaan ryhtyä jo ennen kuin laajempi häiriö heijastuu koko voimallaan työttömyyden kasvun indikaattoriin.

1.5 Koska Euroopan investointien vakautusjärjestelyä ei pidetä muita rahoitusvälineitä eli maksutasejärjestelyä ja Euroopan rahoituksen vakausmekanismia (ERVM) täydentävänä ”lisävälineenä”, ETSK katsoo, että sen käyttö pienentäisi kokonaislainanottovalmiuksia. Euroopan komission velvollisuutena on näin ollen huolehtia jatkuvasti asianomaisten jäsenvaltioiden eräntyneistä takaisinmaksuista sekä ehdollisista veloista.

1.6 ETSK ei vastusta sitä, että komissio valvoo Euroopan investointien vakautusjärjestelyn kautta myönnettävillä lainoilla rahoitettuja julkisia investointeja. Asianomaisella jäsenvaltiolla tulisi kuitenkin olla riittävä liikkumavapaus tarvittavien investointien laadun suhteen. Näin ollen ETSK kannattaa sopivaa tasapainoa komission valvonnan ja asianomaisen jäsenvaltion julkisia menoja koskevan harkintavallan välillä.

1.7 ETSK kehottaa komissiota tutkimaan, miten makrotaloudellisen vakauden takaava vakuutusjärjestely voisi toimia kaikkialla EU:ssa. ETSK:n näkemyksen mukaan koko unionin laajuinen hyvin suunniteltu vakuutusjärjestelmä, joka vakauttaa taloutta automaattisesti makrotalouden häiriöiden aikana, olisi selvästi tehokkaampi väline kuin ehdotettu Euroopan investointien vakautusjärjestely. Mikäli EU:ssa puhkeaisi tällä välin uusi talous- ja finanssikriisi, ETSK kannattaisi koordinoitua toimintamallia kaikkien asiaankuuluvien rahoitusvälineiden, myös Euroopan investointien vakautusjärjestelyn, hyödyntämiseksi.

## 2. Taustatieto

2.1 Euroopan komissio ehdottaa tulevaa monivuotista rahoituskehystä varten Euroopan investointien vakautusjärjestelyä, jonka päätavoitteena on lujittaa talous- ja rahaliittoa ankkuroimalla euroalue ja unionin pitkän aikavälin talousarvio samaan perustaan. Euroopan investointien vakautusjärjestely koostuisi EU:n talousarviosta taatuista back-to-back-lainoista, joiden suuruus olisi yhteensä enintään 30 miljardia euroa, sekä korkotuesta, jolla katettaisiin lainakustannukset.

2.2 Tuki rahoitettaisiin jäsenvaltioilta perittävillä maksuosuuksilla, jotka vastaavat tiettyä prosenttiosuutta Euroopan keskuspankin niiden kansallisille keskuspankeille osoittamasta rahoitustulosta (joka tunnetaan yleisesti nimellä "seigniorage-tulo"), ja rahoitus kerättäisiin vakautustukirahaston kautta. Jäsenvaltioiden rahoitusosuuksien laskentamenetelmän ja niiden siirtoa koskevien sääntöjen määrittelemiseksi on tarkoitus tehdä hallitustenvälinen sopimus.

2.3 Tukikelpoiselle jäsenvaltiolle myönnettävän lainan määrä määritettäisiin laskukaavan avulla, jossa otettaisiin huomioon useita kriteereitä, kuten

- i) Euroopan investointien vakautusjärjestelystä tuettavien tukikelpoisten julkisten investointien enimmäistaso
- ii) työttömyyden kasvu
- iii) kynnysarvo, jonka määritelmä on neljännesvuosittaisen kansallisen työttömyysasteen nousu yli yhdellä prosenttiyksiköllä verrattuna edellisen vuoden vastaavalla vuosineljänneksellä tilastoituun työttömyysasteeseen.

Komissio voi kuitenkin korottaa Euroopan investointien vakautusjärjestelystä tarjottavan lainan määrää tukikelpoisten julkisten investointien enimmäismäärään saakka, jos asianomaiseen jäsenvaltioon kohdistuva laaja epäsymmetrinen häiriö on erityisen vakava.

2.4 Ehdotetun asetuksen tärkeimpänä perustana ovat sellaiset ydinperiaatteet kuin EU:n laajuinen solidaarisuus ja yksittäisten jäsenvaltioiden vastuunkanto. Euroopan investointien vakautusjärjestely mainittiin jo komission puheenjohtajan puheessa unionin tilasta vuonna 2017<sup>(1)</sup>, viiden puheenjohtajan kesäkuussa 2015 antamassa kertomuksessa<sup>(2)</sup>, toukokuussa 2017 laaditussa komission pohdinta-asiakirjassa talous- ja rahaliiton syventämisestä<sup>(3)</sup> ja komission joulukuussa 2017 antamassa tiedonannossa Euroopan talous- ja rahaliiton syventämisestä edelleen<sup>(4)</sup>.

2.5 Euroopan investointien vakautusjärjestelyn yhteydessä Euroopan komissio ehdottaa myös, että perustetaan uudistusten tukiohjelma, jonka tarkoituksena on tarjota tarvittaessa tukea talousuudistusten toteuttamiseen kaikissa jäsenvaltioissa. Uudistusten tukiohjelma koostuisi kolmesta välineestä: uudistusten toteuttamisen tukivälineestä, teknisen tuen välineestä ja lähentymisvälineestä, joka auttaisi rahaliittoon kuulumattomia jäsenvaltioita liittymään euroalueeseen. ETSK aikoo antaa aiheesta erillisen lausunnon.

2.6 Euroopan investointien vakautusjärjestelyllä on kaksi päätavoitetta:

- i) Sillä pyritään ensinnäkin vakauttamaan julkisten investointien tasoa, kun talouteen kohdistuu epäsymmetrisiä häiriöitä, joita aiheuttavat taloustilanteen muutokset voivat vaikuttaa jäsenvaltioihin eri tavoin. Kuten talouskriisi on osoittanut, julkisten investointien tason ylläpitäminen kriisiaikana on erittäin haastavaa maille, jotka käyttävät yhteistä valuuttaa, kuten euroa.
- ii) Toinen tärkeä tavoite on tukea talouden elpymistä häiriöiden aikana euroalueella ja valuuttakurssimekanismiin (ERM II) osallistuvissa jäsenvaltioissa, jotka eivät voi enää käyttää rahapolitiikkaa välineenä puuttua epäsymmetrisiin häiriöihin.

<sup>(1)</sup> Kirje puhemies Antonio Tajanille ja pääministeri Jüri Ratasille, Jean-Claude Juncker, unionin tila, 13. syyskuuta 2017.

<sup>(2)</sup> Viiden puheenjohtajan kertomus "Euroopan talous- ja rahaliiton viimeistely", 22. kesäkuuta 2015.

<sup>(3)</sup> COM(2017) 291 final.

<sup>(4)</sup> COM(2017) 821 final.

2.7 On tärkeää pitää mielessä, että euroalueen nykyinen talouspoliittinen toimintakehys on edelleen epätäydellinen. Rahapolitiikkaa harjoitetaan keskitetysti, mutta kansallinen finanssipolitiikka on hajautettua. Tällainen kahtiajako voi rasittaa merkittävästi jäsenvaltioita, joihin kohdistuu epäsymmetrisiä häiriöitä, kuten talouskriisin jälkimainingeissa on käynyt ilmi.

2.8 Euroopan investointien vakautusjärjestely on näin ollen tarkoitettu täydentämään kansallisia automaattisia vakauttajia, jotka on suunniteltu tasoittamaan taloudellisen toiminnan heilahteluja asianomaisessa jäsenvaltiossa ja jotka aktivoituvat automaattisesti ilman julkisen vallan erillisiä toimenpiteitä, silloin kun vakauttajien toimintaa voidaan pitää riittämättömänä. Teoriassa Euroopan investointien vakautusjärjestely voisi vaikuttaa lieventämällä lähinnä kotoperäisten talouden häiriöiden vaikutusta talouteen ja tukemalla näin talouden elpymistä. Euroopan investointien vakautusjärjestely voisi myös auttaa pienentämään muihin jäsenvaltioihin kohdistuvien heijastusvaikutusten riskiä.

2.9 Jäsenvaltion joutuessa talouskriisiin sen pääsy rahoitusmarkkinoille voi estyä. Tällöin kriisin koettelema jäsenvaltio voi turvautua muun muassa Euroopan vakausmekanismiin (EVM) tai maksutasejärjestelyyn. Toistaiseksi ei kuitenkaan ole olemassa mekanismeja tukemaan niitä jäsenvaltioita, joihin kohdistuu epäsymmetrisiä häiriöitä mutta jotka eivät välttämättä ole vielä menettäneet pääsyä pääomamarkkinoille. Euroopan investointien vakautusjärjestelyllä pyritäänkin korjaamaan tämä puute tarjoamalla lainoja kyseisille jäsenvaltioille.

2.10 Ehdotetun mekanismin tehostamiseksi Euroopan komissio ehdottaa työttömyyteen perustuvaa kaksinkertaista aktivointimekanismeja epäsymmetristen häiriöiden arvioimiseksi. Mekanismi aktivoituu, kun jäsenvaltion työttömyysaste nousee selkeästi "normaalitasoa" korkeammalle ja työttömyysasteen nousua pidetään tiettyyn jäsenvaltioon kohdistuvan laajan epäsymmetrisen häiriön merkittävänä indikaattorina.

2.11 Kun mekanismista tarjotaan lainoja talouden häiriöiden koettelemille jäsenvaltioille, edellytetään, että jäsenvaltion makrotalous- ja finanssipolitiikka noudattaa makrotalouden epätasapainoa koskevaa menettelyä sekä vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjä, jotka on suunniteltu varmistamaan, että unionin jäsenvaltiot pyrkivät terveeseen julkiseen talouteen ja koordinoivat finanssipolitiikkaansa. Makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn tavoitteena on havaita, ehkäistä ja korjata mahdollisesti vahingollista makrotalouden epätasapainoa, joka voi vaikuttaa tietyn jäsenvaltion, euroalueen tai jopa koko unionin talouden vakauteen.

2.12 Myöhemmin Euroopan investointien vakautusjärjestelyä voidaan täydentää (vakautustukirahaston kautta) ottamalla käyttöön lisärahoitusta EU:n talousarvion ulkopuolelta mahdollisesti seuraavista lähteistä: EVM:stä (tulevasta Euroopan valuuttarahastosta) ja vapaaehtoisesta vakuutusjärjestelystä, jonka jäsenvaltiot perustaisivat.

### 3. Yleistä

3.1 ETSK pitää suurta euroalueen yhteistä budjettia epärealistisena poliittisen ja yhteiskunnallisen yhdentymisen nykytasolla. Komitea on johdonmukaisesti tukenut komission pyrkimyksiä edistää talous- ja rahaliittoa (EMU) ja saattaa se valmiiksi <sup>(5)</sup> ja tuonut lisäksi useaan otteeseen esiin huolensa jäsenvaltioiden jatkuvasta poliittisen sitoutumisen puutteesta, sillä sitoutuminen on ratkaiseva edellytys EMUn viimeistelylle <sup>(6)</sup>. Tilanne näyttää heijastuvan Euroopan investointien vakautusjärjestelyä koskeviin ehdotuksiin, ja ne ovatkin eräänlainen tilapäisratkaisu. Kahtiajako keskitetyn rahapolitiikan ja kansallisen finanssipolitiikan välillä on siis näillä näkymin pysyvä, mutta ehdotuksen myönteinen puoli on se, että Euroopan investointien vakautusjärjestelyllä pyritään tekemään kansallisesta finanssipolitiikasta vakauttavampaa epäsymmetristen häiriöiden aikana ja samalla saavuttamaan pitkän aikavälin kestäkyky. Tältä osin ETSK katsoo, että ehdotus on askel kohti euroalueen hieman syvempää yhdentymistä ja että sen on kenties tarkoitus myös rohkaista rahaliittoon kuulumattomia jäsenvaltioita liittymään euroalueeseen.

3.2 Ehdotetun mekanismin käyttö edellyttää vakaus- ja kasvusopimuksen noudattamista, jotta talousarvio ja makrotalouspolitiikka ovat terveellä pohjalla. ETSK pitää tätä pyrkimyksenä edistää finanssi- ja rahatalouden yhdentymistä varmistamalla, että jäsenvaltiot noudattavat tukikelpoisuusehtoja, jolloin talousarvio ja makrotalouspolitiikka ovat terveellä pohjalla. Se tarkoittaa samalla myös sitä, että Euroopan investointien vakautusjärjestely on vain vakaus- ja kasvusopimusta noudattavien jäsenvaltioiden saatavilla, eli tukikelpoiset jäsenvaltiot ovat jo toteuttaneet rakenneuudistuksia ja talouden sopeuttamistoimia. Tämä ehto voisi kannustaa jäsenvaltioita noudattamaan vakaus- ja kasvusopimusta kokonaisuudessaan ja hälventää huolia sitoutumisesta rakenneuudistuksia ja talouden sopeuttamistoimia toteuttavien jäsenvaltioiden menoihin.

3.3 Euroopan investointien vakautusjärjestelyyn ei kuulu euroalueen jäsenvaltioiden välisiä "pysyviä siirtoja", vaan hallitukset ovat tukikelpoisia vain, jos ne ovat täyttäneet EU:n tärkeimmät talousarviovaatimukset edellisen kahden vuoden ajan. ETSK huomauttaa, että Euroopan investointien vakautusjärjestely on **vain** sellaisten jäsenvaltioiden saatavilla, joiden talousarvio ja makrotalouspolitiikka ovat terveellä pohjalla, ja lainoja myönnetään vain poikkeuksellisissa olosuhteissa ja

<sup>(5)</sup> Ks. esimerkiksi ETSK:n lausunto euroalueen talouspolitiikasta, EUVL C 173, 31.5.2017, s. 33, ja ETSK:n lausunto talous- ja rahaliiton syventämisestä vuoteen 2025 mennessä, EUVL C 81, 2.3.2018, s. 124.

<sup>(6)</sup> Ks. esimerkiksi ETSK:n lausunto talous- ja rahaliittoa koskevasta paketista, EUVL C 262, 25.7.2018, s. 28.

kun epäsymmetriset häiriöt ovat havaittavissa normaalista poikkeavana työttömyysasteena. Vaikka ETSK painottaa kurinalaisen markkina- ja finanssitoiminnan merkitystä, se pitää tärkeänä myös vakauttamistavoitetta ja katsoo, että kyseessä on ensimmäinen askel kohti kehittyneempää vakautusjärjestelyä.

3.4 On ymmärrettävää, että komissio ei voi koostaa täydellistä luetteloa kaikista epäsymmetrisistä häiriöistä, joihin voi kuulua muun muassa maksuvalmiuskriisi. ETSK:n näkemyksen mukaan asianmukainen keino puuttua maksuvalmiuskriisiin on Euroopan keskuspankin rahapoliittinen suora kauppa (OMT), jonka tukikelpoisuuden ehtona on jäsenvaltion osallistuminen EVM:ään, ei Euroopan investointien vakautusjärjestely. ETSK ymmärtää, että täydellinen luettelo kaikista epäsymmetrisistä häiriöistä ei olisi tarkoituksenmukainen, ja se pitää hyödyllisinä komission aiempiin tietoihin perustuvia makrotaloudellisia simulaatioita arvioitaessa vakautusjärjestelyn tehokkuutta kriisinehkäisy mekanismina.

3.5 ETSK ymmärtää, että Euroopan investointien vakautusjärjestely eroaa Euroopan vakausmekanismista (EVM), joka kehitettiin suojarahastoksi talouskriisin aikana. EVM:ään liittyy kiinteästi pelastuspakettimahdollisuus, jonka ehdot ovat selvästi tiukemmat ja jonka lainanantovalmius on 500 miljardia euroa. Siihen voivat tukeutua jäsenvaltiot, jotka eivät kykene enää lainaamaan pääomamarkkinoilta.

3.6 On tärkeää selkeyttää näiden kahden rahaston välistä eroa. Euroopan investointien vakautusjärjestely on mittasuhteiltaan paljon rajoitetumpi, ja vaikka se on tarkoitettu kaikille jäsenvaltioille, ETSK on kuitenkin sitä mieltä, että ehdotettu 30 miljardin euron suuruinen rahasto soveltuisi tarkoituksenmukaisemmin pienemmille euroalueeseen kuuluville ja siihen kuulumattomille jäsenvaltioille. ETSK onkin huolissaan rahaston volyymin riittävydestä tilanteissa, joissa useampaan kuin yhteen jäsenvaltioon kohdistuu epäsymmetrisiä häiriöitä. Näin ollen Euroopan investointien vakautusjärjestelyä ei voida pitää vedenpitävänä ratkaisuna tilanteissa, joissa jäsenvaltioon kohdistuu nimenomaisia ongelmia, kuten ekologinen katastrofi, energiakriisi tai sikäläinen pankkikriisi.

#### 4. Erityistä

4.1 ETSK toteaa, että jos tukikelpoiselle jäsenvaltiolle (joko euroalueen jäsenvaltioille tai valuuttakurssimekanismin osallistuville, euroalueeseen pyrkiville jäsenvaltioille) myönnettävän lainan määrä määritetään esitetyn laskukaavan perusteella, laina piristäisi julkisia investointeja epäsymmetristen häiriöiden aikana (olettaen että investoinnit ovat laadukkaita) mutta vaikutus ei todennäköisesti olisi välitön. Talouden elpyminen vie aikaa, ja mahdolliset myönteiset vaikutukset tulevat todennäköisesti ilmi keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Ehdotuksen tulee siksi olla realistisempi Euroopan investointien vakautusjärjestelyn toivottujen tavoitteiden ja mahdollisten lopputulosten osalta.

4.2 ETSK huomauttaa, että työttömyyden kasvun pitäminen ainoana perusteena tuen aktivoinnille voi aiheuttaa sen, että vakautusjärjestelyä ei aina aktivoida ajoissa. On järkevää pohtia myös muita täydentäviä indikaattoreita, jotka yleensä edeltävät työttömyyden kasvua, ennustettaessa tulevaa laajempaa talouden häiriötä, jolloin ensimmäisiin tukitoimiin voidaan ryhtyä jo ennen kuin laajempi häiriö heijastuu koko voimallaan työttömyyden kasvun indikaattoriin. Jos työttömyys on jo ehtinyt kasvaa merkittävästi, talouden tuotantokapasiteetti on voinut jo kärsiä taloudellista vahinkoa. Esimerkiksi taloudessa, jonka tavaroiden ja palveluiden vienti on vähentynyt jyrkästi, ei välttämättä voida nähdä vastaavaa kasvua työttömyydessä.

4.3 Tällaisissa tilanteissa olisi hyötyä tukivälineestä, joka voidaan aktivoida ennen kuin vaikutukset heijastuvat kaikilta osin työmarkkinoille asti. Toisin sanoen työttömyysehtoa on tarpeen täydentää varhaisen varoituksen indikaattoreilla, joihin voivat lukeutua muutokset tavaroiden ja palvelujen vientimäärissä, inventaariomuutokset sekä muut talouden häiriöstä selkeästi kertovat merkittävät indikaattorit. Näin parannettaisiin merkittävästi ehdotetun vakautusjärjestelyn ajoitusta ja tehokkuutta.

4.4 Lisäksi työttömyysasteen 15 vuoden keskiarvo, jonka on ylityttävä, jotta jäsenvaltio voi saada tukea, voi kääntyä niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka ovat onnistuneet vähentämään rakenteellista työttömyyttä. Tässä voisi olla sopivampaa mitata keskiarvo lyhyemmältä aikaväliltä, esimerkiksi viiden vuoden ajalta.

4.5 ETSK toteaa, että Euroopan investointien vakautusjärjestely voisi ehdotuksen mukaisesti ottaa lainaa pääomamarkkinoilta ja lainata rahaa edelleen jäsenvaltioille, joille aiheutuvat luottokustannukset katettaisiin korkotuella. Kuten aiemmin todettiin, tuki rahoitettaisiin nk. seigniorage-tulojen pohjalta ja rahoitus kerättäisiin jäsenvaltioilta vakautus-tukirahastoon maksettavien rahoitusosuuksien muodossa. ETSK on sitä mieltä, että jäsenvaltioiden tulisi osoittaa poliittinen ja taloudellinen sitoutumisensa etukäteen.

4.6 Koska Euroopan investointien vakautusjärjestelyn ei katsota olevan "lisäväline" nykyisiin nähden, maksutasejärjestelyn, ERVM:n ja myös Euroopan investointien vakautusjärjestelyn kokonaislainamäärää voisi rajoittaa yhteisen rajoituksen mukaisesti. Ainakin teoriassa tällainen uusi järjestely vähentäisi ERVM:n lainanantovalmiutta 30 miljardilla eurolla, mikä on Euroopan investointien vakautusjärjestelyn ehdotettu määrä. Euroopan komission velvollisuutena on näin ollen huolehtia jatkuvasti asianomaisten jäsenvaltioiden erääntyneistä takaisinmaksuista sekä ehdollisista veloista.

4.7 ETSK:n näkemyksen mukaan Euroopan investointien vakautusjärjestely ja ERVM ovat soveltamisalaltaan jokseenkin samankaltaisia välineitä. Molempien rahastojen tavoitteena on tarjota taloudellista tukea jäsenvaltioille. Vaikka Euroopan investointien vakautusjärjestelyllä ja ERVM:llä on erilliset tukikelpoisuusehdot, ETSK katsoo kuitenkin, että käytännössä ERVM:n ehtoja sovellettaisiin, mikä rajoittaisi jossain määrin Euroopan investointien vakautusjärjestelyn tehokkuutta.

4.8 Tässä yhteydessä ETSK viittaa korkotukeen, jota asianomainen jäsenvaltio voisi saada. Jos muut tekijät eivät vaikuta tilanteeseen, kriisitilanteessa korkotuki saattaisi vaikuttaa korkomaksun määrää kohottavasti jäsenvaltiota koettelevan kriisin aiheuttamien riskien vuoksi. Tällä olisi puolestaan kielteinen vaikutus asianomaisen jäsenvaltion julkiseen talouteen. Laadukkaiden julkisten investointien ja niiden myötä koko Euroopan investointien vakautusjärjestelyn tehokkuus onkin äärimmäisen tärkeää, jotta voidaan pienentää asianomaiseen jäsenvaltioon kohdistuvia markkinariskejä ja lainanoton kustannuksia keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

4.9 ETSK viittaa tässä yhteydessä ehdotuksen edellyttämään ehtoon siitä, että komissio valvoisi jäsenvaltion julkisia investointeja. ETSK ei periaatteessa vastusta valvontaa, mutta komitea on kuitenkin sitä mieltä, että asianomaisella jäsenvaltiolla tulisi olla riittävä liikkumavapaus tarvittavan investoinnin suhteen. Näin ollen ETSK kannattaa sopivaa tasapainoa komission valvonnan ja asianomaisen jäsenvaltion julkisia menoja koskevan harkintavallan välillä. ETSK on lisäksi sitä mieltä, että julkisten investointien tulisi myös palvella solidaarisuusvälineenä.

4.10 Lisäksi ETSK toteaa, että komission ehdotus jättää tilaa järjestelyn kehittämiseksi tulevaisuudessa, mikä pitäisi mahdollisesti sisällään vakuutusmekanismin makrotalouden vakauttamista varten. Tämä tarkoittaa ETSK:n näkemyksen mukaan samalla sitä, että Euroopan investointien vakautusjärjestelyllä on rajoituksensa ja että nykyisiä ehdotuksia pitää ajan tullen täydentää täysimittaisella vakautusjärjestelyllä, kuten unionin laajuisella vakuutusjärjestelmällä, joka vakauttaa taloutta automaattisesti makrotaloudellisten häiriöiden aikana. Mikäli EU:ssa puhkeaisi tällä välin uusi talous- ja finanssikriisi, ETSK kannattaisi koordinoitua toimintamallia kaikkien asiaankuuluvien rahoitusvälineiden, myös Euroopan investointien vakautusjärjestelyn, hyödyntämiseksi.

Bryssel 17. lokakuuta 2018.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean  
puheenjohtaja  
Luca JAHIER*